

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3241/2016. (XI. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 35.P.24.903/2013/4. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 8. Pf.20.538/2014/5. számú ítélete és a Kúria Pfv.IV.20.516/2015/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján alkotmányjogi panasz indítványt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján, amelyben a Fővárosi Törvényszék 35.P.24.903/2013/4. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.538/2014/5. számú ítélete és a Kúria Pfv.IV.20.516/2015/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kéri az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott ítéletek sértik az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdését, az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a jó hírnévhez való jogát [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését], a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot [XXIV. cikk (1) bekezdés], valamint a 28. cikk (1) bekezdését.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres ügy előzménye az volt, hogy az indítványozó ellen büntető feljelentést tett egy magánszemély, aki ellen az indítványozó ezért később keresetet nyújtott be a becsülete és jó hírnévhez fűződő joga megsértése miatt.
- [4] Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a jogsértéssel okozott nem vagyoni kárának a megtérítésére. Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék az indítványozó keresetét elutasította, a becsületsértést a 35.P.24.903/2013/4. számú ítéletében nem találta megalapozottnak, továbbá ítélete indokolásában kifejtette, hogy az állam büntető hatalmához fűződő érdek sérülne, ha a bíróság pusztán egy feljelentés megtörténte miatt, bárminemű további bántó, sértő, lealacsonyító kifejezés használata nélkül személyiségi jogsértést állapítana meg. A feljelentés nem jelent személyiségi jogsértést, az alperes részéről tett nyilatkozatok egyébiránt nem tartalmaznak az indítványozót indokolatlanul bántó, sértő kifejezéseket.
- [5] A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és az indítványozó fellebbezését a 8.Pf.20.538/2014/5. számú ítéletében elutasította. A felülvizsgálati eljárásban a Kúria hatályában fenntartotta a jogerős ítéletet, és Pfv.IV.20.516/2015/4. számú ítéletében rámutatott arra, hogy a bejelentő nem visszaélésszerűen élt a nyomozóhatóságnál a bejelentési jogával, a Kúria továbbá az indítványozó egyéb érveit sem tartotta megalapozottnak a másodfokon eljáró bíróság ítéletének indokolásával összefüggő hiányosságokra hivatkozás tekintetében.
- [6] 1.2. Az indítványozó szerint a döntés azért ütközik az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseibe, mivel az eljáró bíróságok nem vették figyelembe az állam büntető igényével szemben kellő súllyal, ezáltal „nem védték meg” az indítványozó emberi méltóságát, a bíróság az eljárás során nem törekedett a tényállás tisztázására, a döntések indokolása hiányos volt, az indítványozó érveit figyelmen kívül hagyták, és nem oktatták ki kellőképpen a bizonyítási teherről, valamint a jogszabály szövegét nem azok céljával és az alaptörvény rendelkezésével összhangban értelmezték.
- [7] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy a benyújtott indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó törvényben meghatározott formai követelményeknek.

- [8] 2.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt határidőben nyújtotta be. Az indítványozó megjelölte az Abtv. 27. §-át, mint az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, továbbá megjelölte az indítványozó az Alaptörvény – álláspontja szerint – megsértett rendelkezéseit, a vizsgálendő döntést. Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek megfelel, az indítványozó kifejezett kérelmet terjesztett elő ennek megsemmisítésére. Az indítványozó a megelőző peres eljárásban érintett (peres fél) volt, aki ezért alkotmányjogi panasz benyújtására jogosult [Abtv. 51. § (1) bekezdés]. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette [Abtv. 27. § b) pont].
- [9] 2.2. Alkotmányjogi panaszában az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény I. cikke sérelmére, de ezzel összefüggő indokolást nem terjesztett elő.
- [10] A II. cikkben foglalt emberi méltóság sérelmével összefüggően az indítványozó állítása szerint azzal sértették meg, illetve nem védtek meg az emberi méltóságát, hogy az általa felhozott érveket nem vették kellő súllyal figyelembe. Ezzel lényegében az eljárás eredményét vitatva, a tisztességes eljárás követelményeinek sérelmére hozott érveket ismétli meg, azonban önálló alkotmányjogilag megalapozott indokokat a méltóságsérelemre az indítványa nem tartalmaz.
- [11] Az indítványozó a sérelmezett ítélet alaptörvény-ellenességét részben az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére, a tisztességes hatósági eljárás sérelmére is alapította. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a tisztességes – közigazgatási – hatósági eljáráshoz való jogot biztosítja. Az Alkotmánybíróság értelmezési gyakorlata szerint az Alaptörvény e rendelkezése és a bírói eljárás tisztességessége (esetleges tisztességtelensége) között nincs érdemi kapcsolat, tehát arra alapított alkotmányjogi panasz érdemi elbírálására nincs lehetőség [lásd például: a 3173/2015. (IX. 23.) AB határozat, Indokolás [34] bekezdése, illetve a 3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [9]]. Az indítványozó hivatkozott arra, hogy a bíróságok az indítványozó érveit figyelmen kívül hagyták, és nem oktatták ki kellőképpen a bizonyítási teherről, azonban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog konkrét sérelmére nem hivatkozott.
- [12] 2.2.3. Az indítványozó az Alaptörvény 28. cikke sérelmét is állította. Az Alaptörvény 28. cikke a bíróságok jogértelmezésére irányadó értelmezési szabályról rendelkezik [lásd például: 3140/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [17]–[18], megerősítette legutóbb: 3110/2016. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [19]], ezért e cikkre önmagában, további részletezés, vagy Alaptörvényben biztosított joggal fennálló kapcsolat, összefüggés bemutatása nélkül alkotmányjogi panasz nem alapítható. Az indítványozó ugyanakkor felhívta az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének sérelmét is.
- [13] 2.3. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, melynek alapján azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. 27. §-ában, valamint az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt tartalmi feltételeket az alkotmányjogi panasz kimeríti-e. Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügy alperese volt, rá nézve a sérelmezett ítélet rendelkezést tartalmaz.
- [14] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeiként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia. A befogadhatóság tartalmi feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételek nem állnak fenn, az alábbiak miatt.
- [15] A panasz az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének sérelmét, azaz a jó hírnév sérelmét állító része tekintetében az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy már korábbi gyakorlatában is foglalkozott olyan ügygel, melyben a bűntető feljelentés és e következtében megindult személyhez fűződő jogok sérelmével kapcsolatos peres eljárás volt az előzményi ügy tárgya [3222/2015. (XI. 10) AB végzés]. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a jelen eset körülményei és az indítvány érvei alapján megvizsgálta, és megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasa elsősorban arra irányult, hogy az eljáró bíróság téves jogértelmezését sérelmezve elérje, hogy a számára kedvezőtlen döntést változtassa meg az Alkotmánybíróság.
- [16] Az Alkotmánybíróság már több ízben megállapította, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az Alkotmánybíróságnak nem feladata a konkrét jogvitákban való ítélkezés, ahogyan a jogalkalmazói jogértelmezés felülbírlata sem. A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető

a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi – vélt vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének. Az Alkotmánybíróságnak kizárólag arra van hatásköre, hogy az alapjogi sérelmet orvosolja. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „[a] bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [15]}. Az Alkotmánybíróság szerepe nem abban áll, hogy a rendes bíróságok minden vélt vagy valós tévedését korrigálja, ezzel ugyanis – az Alkotmánybíróság megfogalmazásában – „a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe” lépne és hagyományos jogorvoslati fórumként járna el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]} Az Alkotmánybíróság „a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel”. {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. A bíróságok eljárásában eldöntendő jogértelmezési, illetve ténykérdések felülmérlegelésére ezáltal tehát az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre, tartózkodik annak vizsgálatától, hogy a bírósági döntések indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket {3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]; 3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]; 3014/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [14]; 3029/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [16]; 3027/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [20]; 3168/2013. (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [13]}.

- [17] A bíróságok mérlegelték az eset körülményeit, döntésük indokolásában megfelelő indokát adták a döntésüknek, hivatkoztak a büntető eljárás kezdeményezésére vonatkozó lehetőség, és a személyhez fűződő jogok kapcsolatára.
- [18] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben arra mutat rá, hogy nem rendelkezik hatáskörrel, jogkörrel arra sem, hogy a perorvoslati bíróság felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon [elsőként: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}. Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott anyagi jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [19] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasa elsősorban arra irányult, hogy az eljáró bíróság jogértelmezését és ténybizonyítását mérlegelje felül, hogy a számára kedvezőtlen döntést változtassa meg az Alkotmánybíróság.
- [20] Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelen ügyben nem merült fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, így az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ban foglaltaknak nem felelt meg. Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján, az 56. § (3) bekezdésére figyelemmel, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjára tekintettel az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/201/2016.

• • •